

Inserati se sprejemajo in veljajo trislopnostna vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se ona primerne zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo administracije in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 50 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu hišna števil. 190.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Padeč Mithadov.

Najvažnejša novica je vdarec, ki je zadel velikega vezirja turškega, Mithad pašo, kterega so še nedavno turški listi po celem Evropi tolikanj hvalisali zaradi njegove vstave. Poklicali so ga k sultanu; on pride nič hudega sluteč, tam ga primejo, zvežejo in odtirajo na ladjo, ki ga iz Carigrada odpelje po srednem morju, ne da bi se bilo vedelo kam? Poznejša poročila pravijo, da je ladija z njim odjadrala v italijansko ladjišče Brindisi.

Osupnjen je ves svet; naj se reče, kar hoče, Mithad je za Turke dobro delal, boljšega moža nimajo; on se je vstavljal energično celem Evropi; hotel je po vstavi preroditi svojo domovino; bil je mož velikega uma in trdne volje. Čeravno znamo, da bi bila turška vstava na papirji ostala, in paše po deželi naprej gospodarili, kakor poprej; čeravno Mithadu ne pripisujemo tiste moči, da bi zamogel narediti iz gnjile Turčije lepo vredjeno državo; se mora vendar priznati, da je Mithad storil, kar je bilo v njegovi moči, da bi svojo domovino rešil pogina. Če se taki možje odstranjujejo na tak način, če se smé prvi minister kar brez zaslišanja in brez sodnika pograbit in v prognanstvo tirati; potem je vendar celemu svetu jasno, koliko vredna je turška vstava in turška pravica; če se s prvim ministrom tako sme ravnati, kaj imajo pričakovati še le reveži, ubogi kristjani, katerim se sedaj od turkoljubnih listov prigovarja, naj se vdajo, naj ostanejo pod Turkom, češ, zdaj bo vse drugači, zdaj je vstava in ravnopravnost razglašena?

Paragraf 113 nove vstave pravi, da sme sultan vsacega človeka, ki se mu nevaren zdi, iz dežele tirati; po tem paragrafu je bil iz-

tiran Mithad, po tem paragrafu tudi lahko podavijo vse kristjane, kajti sultan reče: „Meni so se zdeli nevarni, in pustil sem jih v Azijo ali Afriko gnati, tam pa so menda poginili, če ne živijo več.“ Lažnjivost vse turške vstavnosti in hlinstva se je na novo pokazala, in neki angleški list po pravici pravi, da je ta čin ruskeje politiki najbolje došel.

O uzrokih te katastrofe se slišijo različne pravljice. Sovražniki ruski so precej pri roki, in pravijo: To je učinil Ignatiev, če prav ga več v Carigradu ni. Drugi pravijo, da Staroturki niso zadovoljni z vstavo, ki daje kristjanom ravnopravnost, in da so Mithadu za to mrzeli. Večinoma pa se pripoveduje, da so dvorske spletke pokopale Mithad pašo; obrekovali so ga pri sultanu, da hoče odstaviti dlnastijo in sam sultan postati. To se prav lahko verjame. Mithad je bil v komplotu, ko so Abdul Aziza odstranili in umorili; Mithad je odstranil zopet Murada, in njegov naslednik Abdul Hamid ni imel skoraj nič govoriti, bil je le senca, vladal pa je veliki vezir Mithad. Če so toraj Hamida svarili, naj se Mithada varuje, niso ravno imeli napačno, in Hamid sam je imel dosti vzroka, bati se svojega vezirja; ko bi mu bil le količkaj nasprotoval, bi ga bila zadela osoda strica in brata njegovega.

Tako se godi na turškem dvoru danes, in tako se je vedno godilo; danes prvi minister, jutri svilnato vrvice okoli vratu. Ministre so nastavljali in odstavljali, kakor je bil sultan ravno pri volji. Kdor je zapadel smrti, ni smel prašati, zakaj? Kedar je nastopil nov sultan, napravil je klanje med sorodniki, da je bilo več veselja, in dal je pomoriti vse moške zlahtnike, ki so se mu zdeli nevarni. To je

država, ki jo povišujejo in hvalisajo mnogi listi celo v krščanskih deželah, kakor „N. fr. Presse“, „Morgenpost“, „Laibacher Tagblatt“, „Laibacher Zeitung“, in drugi judovski izvzrki, ki ne morejo prehvaliti nove turške vstave, ktera tako lep sad rodi! Kar je pa še poštenjakov v Evropi, obrnili se bodo sedaj z gnjusom od Turčije, kjer je taka pravica, da si noben v nobenem trenutku ni življenja svest. V Turčiji pa se bodo prekucije nadeljevale, ker z Mithadom so odstavljani tudi vsi drugi ministri, ki gotovo ne bodo mirovali, in gotovo kovali in snovali nove spletke in prekucije. Tako se bodo vrstile zarote, in Turčija bo sama sebe vničila.

Kako da se bodo novi ministri nasproti Rusiji in Evropi vedli, se še ne more razsoditi. Eni pravijo, da bodo Rusom prijazni, in prerokujejo enostransko pogodbo med Rusijo in Turčijo brez ozira na drugo Evropo; zopet eni pa ravno narobe trdijo, da je to ministerstvo še bolj za vojsko vneto, kakor prejšnje, in da se bo tista takoj pričela. Pa naj si bo, kakor že hoče, to je resnično: odkar je odšel Mithad, bode težko več potrebne sloge in jasnega mišljenja pri turški vladi; Mithad je znal čuvati, da ga vsi prekanjeni diplomati niso mogli prevariti; ali bodo pa tudi sedaj tacega moža imeli v svoji sredi, ni verjetno, in tako bo Rusom veliko laglje, Turkom štrečno zmešati.

Mithadu pa se godi po svetopisemskem izreku: „dušo za dušo, oko za oko itd.“ On je cesarje odstavljaj, po nepravilnem potu splezal do časti vezirja, pravijo, da je celó svoje kolege po najetem morilcu odstranil, in sedaj je zadela osoda tudi njega, in padel je v jamo, ktero je nekda drugim kopal.

Nekoliko dni pri Horvatoviču.

(Obrazi iz bojnega tabora.)

(Dalje.)

IV. Čete.

„19. (7.) dan julija rano smo vskomarali po jako strmih gorah na Balkanski vrh Babin zob. Tam smo našli Panajota samo sè sto junaci. Vsi trije vojvode: Ilija, Panajot in Totjo so imeli od 1100 le 400 leginarjev! Christa Makedonskega četa je bila le slaba pomoč.“

„Zgovorili smo se, da vdarimo na Čiporovce,* na veliko naselišče Balkanu na severnem grebenu. Makedonskega smo popustili sè šestdesetimi ljudmi na Babinem zobu, naročili smo mu, da bi nekoga poslalk Srbom po orožje kmetom iz Pirotske in z Balkana, — kmetom, ki so kar kupoma k nam bodili po puške, se z nami vred bojevati s Turčinom, — in naročili smo mu tudi, kolikor jih do-

bode, pošlje naj jih za nami v Čiporovce.“

„Iz početka so Srbje dajali kmetom orožje, ali dajali so jim ga malo, da je tudi v največji vasi jedva 20—25 moških imelo puške.* Pa to je bilo le v najbližem mejnem sosedstvu. Mi sami smo jedva imeli dosta orožja, torej nismo mogli mej ljudstvom, do cela neoroženem, razvneti nikakoršne vstaje, in vsled tega je popolnoma prazna bila naša orožba.“

„Zlezli smo z gor, zato da bi ostražili Čiporovce. V vasi ni bilo ni enega Turka. Bivalci so nas navdušeno pozdravili kot svoje otetnike iz Turške suznjesti, in donašali so nam vina, rakije in jedil, kar nam je po dvadnevem gladu bilo jako ugodno. Matere so begale k nam z otroki vred, poljubljale so nas, kakor svoje sine, in mladi junaki so nas prosili, da bi jim dali pušek, zato da bi se bojevali za Bolgarsko svobodo. Turki so bili vaščane razorožili tako verno, da jim niso po-

pustili ni kuhinjskih nožičev, mi pa pušek nismo imeli, da bi jih bili dali ubogim Čiporovčanom, nikar vsemu množnemu narodu, ki je bil pribežal k nam.“

„Kar smo dobili glas, da so Turci le uro daleč od nas. Takoj smo se razdelili na dva oddelka in šli smo jim naproti. Jeden oddelk se je postavil na cesti k samostanu sv. Ivana, jeden na višinah mej Mitrovci in vasjo, Vlaško selo po imeni. Pri samostanu ni bilo treba dolgo časa čakati sovražnika, ki se ga je prikazalo 300—400 glav. Po jednourni bitki so se Turki umaknili vsled velikih zgub. Takoj sta se zjediniła oba razdelka: kmetje so bili prinesli glas, da vré na nas Turška vojska od Vraca.“

„Šli smo pozdravit Turke. Razstavili smo se po vasi, Beli meh po imeni. Udarili so na nas trije prapori Turške vojske. Poskusili smo svoj top, ali naši topničarji so, žalibože, do cela bili neiskuseni. Turci so takoj izpoznali našo slabost, zato so tem silnejše tiščali v nas. Panajot je odstopil, po Panajotu pa je odstopil tudi Totjo. Odšli smo zopet na Balkan blizu Erkovca. Kaj se je

* Čiporovci, o davnih časih Kiprovec, to so bili prvo bogato in slavno mesto sè srebrnimi jamami. Turki so jih uničili 1688. leta.

* Iz početka Srbje sami niso imeli pušek; po mnogih krajinah tretji del vojščakov nij imel drugih pušek, nego na kresilni kamen.

Nektere opazke o družbi Mohorjevi in o Matici.

Bil je nesrečni čas, ko še ni bilo „Sl. Naroda“ in njegovih pajdašev pa privržencev; bil je temotni in mračni slovenski srednji vek, kterege je končalo mladoslovenstvo, rešujoče tako narod pogina. In tedanji mračnjaki vstanovili so dve družbi, družbo sv. Mohorja in Matico, obe seveda vstrojeni po priljubljenem srednjoveškem kopitu. A nastopila je srečnejša doba; kakor sijajna zvezda zablješčal je na horizontu „Sl. Narod“ in z njim rešenje in omika in svoboda. Da ste bile oni družbi, vedno spominjajoči na čas, ko še ni bilo razdora, hočem reči svetlobe in „Naroda“, trn v peti novošegnemu pridobitku, razume se že samo ob sebi; in da se je trudil, pripraviti si ji sebi v oblast, je naravno isto tako; pa kako? Zatreti oboje društvo, čemu? in potem, kar je poglavitno, ne bi bilo tudi tako lahko mogoče. A storiti ji odvisni od sebe, to je bil grojzd, po katerem je žedila lisica. Bil je sicer tudi malo kisel, a to ne spada k reči. Ubogo slovensko ljudstvo, ki se daš tako voditi za nos, ki ne previdiš, kakošno blagostanje te pričakuje v naročji Mladoslovencev, ki mu nočeš predati kar tako družeb, sadu tolikoletnega truda! In vendar rekel je nekdo, da ogromna večina narodova je za njimi; morda bi kdo prašal, kdo so tista ogromna večina; morda oni krivo in še več pol omikani ljudje, ki ne vedo razločevati med tem in onim? morda oni značajni možje, ki obračajo plašč po vetru? Pa to so radovedna vprašanja, katerih bi pravi narodnjak še staviti ne smel, to je taki, ki sledi skozi grmovje in trnje visoko omikanim voditeljem. Mi nismo med tistimi in toraj bo nam že dovoljeno, da objavimo nekatere misli, ktere so se nam vrinile same, bravšim zgodovino zadnjega matičinega zbora in spis o Mohorjevi družbi v „Sl. Narodu.“

Denarnih zadev tu ne bomo razsojali; saj pri Matici mogel se je vsak ud sam prepričati o računu lanskega leta in proračunu prihodnjega; kar se pa tiče družbe Mohorjeve, prepuščamo natančnejša poročila odboru, ako bi se mu vredno zdelo, zagovarjati se tako neopravičenim napadom nasproti. Mi bomo izrekli le nekatere misli, manj o družbi sv. Mohorja, ker je bil članek o njej v Narodu bolj

zavrit in skrit, kakor o Matici, kjer se je prozorno pokazalo skrito kopito; tudi ne bomo govorili, da bi koga podučili ali spreobrnili k svojemu mnenju; zato imamo premalo časa in volje; le zato priobčimo te opazke, da ne bo imel oni list priložnosti hvalisati se, da se kdo poštenih, krščanskih Slovencev vjema z njim; ali da ni nikogar, ki bi mu ne upal in hotel odgovarjati.

I.

Tedaj o družbi sv. Mohorja!

Najpred konstatiramo, da se je pisatelj članka o Mohorjevi družbi, ki sam pravi, da ni Narodovec, posluževal „Sl. Naroda“, da je objavil svoje misli o zaslužni naši družbi. Da je ta list resnično „po krivici toliko razvpit“ kakor pravi dopisnik, potrdil nam bo vsakdo, kdor pozna njegovo ljubeznjivo skrb za vero in cerkev, za duhovščino in pobožne naprave, kdor ve ceniti njegove obilne zasluge za slogo in edinstvo med narodom, za obilno spoštovanje, kterege nam donajajo nemški nasprotniki. G. dopisnik je dosmrtni Mohorčan in kakor hoče semtertje kazati celo duhovskega stanu; če je zadnje res, ga obžalujemo a ceniti ga ne znamo in koj tu moramo mu povedati, da med svojimi kolegi ne bo našel ravno mnogo somišljencev; če je dosmrtni ud, čuditi se moramo, kako se tako prostoljubni gospod mora radovoljno podvreči diktatoričnemu odboru, ki je vendar takrat, ko je gospod vstopil, gospodaril ravno po istih pravilih, kakor zdaj.

Družba šteje 26000 udov med narodom, ki nima čez 1,300.000 duš; pokažite nam enako prikazen med drugimi ljudstvi; jo li imajo visoko omikani Nemci, klasični Italijani, genijalni Francozi, jo li imajo enako družbo? Res, ponosni smemo biti Slovenci, da jo imamo mi, tako majhen narod. Ko bi ptujec bral te številke, gotovo bi rekel: „No, ta družba vsajena je globoko v narod, ona je trdno vkoreninjena v ljudstvu!“ Tega nihče ne bo tajil, morda še Narodov dopisnik ne; in vendar narod zadovoljen je z družbo, g. dopisnik ne! Duhovščina trudila se je, da je nabrala obilno družnikov, in vendar je odbor, ki se boje identificira z družbo, nepošten, barantav in kaj vem, kaj še vse; ti slepa duhovščina, ti vendar ni prižgal bliščeče luči „dosmrtni Mohorčan“;

boš še zanaprej nabirala v tako samopridne namene podpornikov; boš še iskal družnikov, ki polnijo žepe odboru s pristradanimi novci? O seveda ne, ko bi „ne-Narodovcu“ verjela. A če primerjamo mali denar in knjige, ki se dobodo zanj, izreči moramo svojo zadovoljnost za 1 gl. pri letnikih i za 75 kr. (ne za 1 gl., kakor je v Narodu) pri dosmrtnikih dobi se 60 pol zanimivega, seveda krščanskega berila. (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. februarja.

Avstrijske dežele.

Ministerska kriza še zdaj ni rešena. Tisza je sicer odstopil in ogerska zbornica je prenehala zborovati, toda novega ministerstva Ogrji še nimajo. Cesar so Tisza naprosili, naj jim svetuje, kedo da bi zamogel sestaviti novi kabinet, tudi so barona Sennyeya poklicali k sebi, pa Sennyey in Szlavi se branita sprejeti to nalogo. Ob enem so ogerski listi pričeli ostro pisati proti ministertvu dunajskemu, in odločno zahtevajo, da mora odstopiti tudi ministertvo Lasser-Auerspergovo, s katerim Madjari nočejo stopiti v noben dogovor več, odkar so se razbile obravnave o zadevah bankinih. Ker se bode na Ogorskem težko našel mož, ki bi hotel sestaviti ministertvo, dokler ministertvo Auerspergovo v Cislji ostane na krmilu, utegnemo kmalo slišati, da je tudi ministertvo dunajsko cesarju izročilo svojo odpoved. V zvezi s tem primerljajem je menda novica, da je bil Taafe te dni zopet poklican k cesarju. Izid državnih volitev na Českem bode tudi nekaj k temu pripomogel. Izvoljeni so namreč zopet vsi dosedanji poslanci, ker je Mladoček dr. Sladkovsky v rovdiskem okraju zopet dobil večino.

Vnanje države.

Kardinal Ledohovski je od pruske sodnije zaradi prestopka nemških cerkvenih postav obsojen na 2¹/₂ leta ječe in 300 mark globe.

Srbska vlada in turška nadaljujete obravnave zaradi sklenitve miru; vendar pa vojska s tem še ni odstranjena. „Golos“ piše, da vsled padca Mithad-paše prišel je konec

pripetilo ubogim kmetom, tega ne znam: malo popreje se jim je še senjalo o svobodi, zdaj pa smo jih morali prepustiti Turški samopašnosti in ljubovoljnosti, brezi vsakojake pomoči, skoro brezi upa v Srbsko zmago in v — „intervencijo“ omikane Evrope!“

„Vstala je skrb, ali bi šli dalje po Balkanu, ali bi se vrnili v Srbsko. Najpopreje sta se obrnila Panajot in Ilija. Totjo se svojo četo je ostal le nekoliko časa še; tudi ta je začel siliti, naj se vrnemo, da so vsa pota polna Turških straž. Tridnevni glad in prehudi trud je potrl naše posledne moči. Jedva smo se vlekli po brezpotnih skalah najvišega Balkanskega grebena. A poleg tega nam je ostra nočna hladnota naklanjala bolezn. Nekteri so glasovali, naj se vrnemo, nekteri pa so hoteli naprej iti, vseh pa je velika žalost polotila se zbog neugodnega konca, ki je bil zadel naš napad. Mnogo jih je plakalo. Le kakih trideset moških, še močnih, zbralo se je bilo, načeloval jim je Graničarov iz Rehovca, — le-ti so se poslovili od nas in šli so dalje na vshod.“

„A mi smo svobodno po skalah komarali nazaj k Pandiralu. Lačni smo bili tako, da

smo jedli travo in bsteje. Top, kterege nam je bil dal Črnajev, prinesli smo nazaj, da-si težko. Ko je bilo naše žalostno spremstvo prišlo zopet v Srbsko, ostali so Panajot, Ilija in Christo Makedonski na Pandiralu, mi drugi pa smo odšli v Knjaževce. V Knjaževci smo, ker nas je bila bolezen in lakota potrla popolnoma, odložili orožje in poprosili, da bi nas propustili. Srbje so bili jako ljubeznjivi do nas; stradali so nas, posmehovali so se nam in zaničevali so nas na moč. V Knjaževci se je Totjeva četa popolnoma razpršila.“

„Toliko mi piše prijatelj. Bolgarske vstaje zgodovina julija meseca 1876. leta je gotovo najžalostnejša „episoda“ zdanje Jugoslovanske drame. A kdo je kriv njenega nevspeha? — Narod ae je bojeval stanovito in nenavadno ognjeno. Koliko bi bil človek lahko pripridil z njegovo pomočjo o drugih okolnostih!“

„Ko sem bil pri Horvatovići, šel je Totjo okrog v Knjaževce. Panajot je ostal na Vidinske cesti pri ožini sv. Nikolaja, a čete: Ilijina, Christa Makedonskega, Jetvina in Sime Sokola razkropile so se vse po višinah blizu Pandirala. Njih moči so bile do cela potrle bitke okrog Knjaževca konci julija meseca in

avgusta. Ibo so ranile štiri olovnice — in zdaj životari v Belgradske bolnici, Makedonski je junaški umrl pri Koritu, Totjo je odšel v Valahijo, Panajota pa je Črnajev poklical v Deligrad, zato da bi se vdeležil vojske s četami vred, ktere so tam zbirali in ki so jim Rusje načelovali. Tjakaje so se napotili tudi poslednji ostanki tistih 1300 mladičev, ki so bili konci julija meseca odšli iz Kladova bojevat se za domovino. Dan za dnevom so prihajali k njim prostovoljci iz Valahije, iz Besarabske in Turške.“

„Rusko-bolgarska brigada, ki je bila iz nekoliko ti-oč Bolgarskih prostovoljcev, zmešenih z Ruskimi junaci, in ki so jej načelovali Ruski dostojniki in poddostojniki, — ta brigada se je proslavila v bojih pri Aleksinci in Deligradu. Naših vojščakov junaštvo so močno hvalili Rusje. A zakaj bi se bal smrti ta, ki je zgubil vse, kar je imel; ki je glavo jedva odnesel iz Turške; čegar rodovina je brezi vsakoršne brambe žrtva samopašnim Azijcem; komur bodočnost zida sedanja vojska.“

(Dalje sledi.)

države turške in da Rusija čaka, ker je vojska nemogoča z državo, ki hitreje propada po lastni krizi kakor po vnanji vojski.

Na Francoskem se bode Decazes neki odpovedal ministerstvu vnanjih zadev in šel v London za poročnika, Simon pa prevzame vnanje, Picard pa notranje ministerstvo.

Izvirni dopisi.

Iz Sodražice, 10. februarja. (Pogreb gosp. L. Klinarja.) Pretekli četrtek došla je iz $\frac{3}{4}$ ure oddaljene Nove Štifte semkaj dolgovrstna procesija, med katero si poleg duhovnikov došlih iz 5 dekanij, ter med mnogobrojnim pobožnim ljudstvom zapazil tudi mnogotere gosposke osebe, vradnike pa veljake Ribniške in Sodražke. Bil je to sprevod ranjega gosp. Leopolda Klinarja, spremljanega k zadnjemu počitku na tukajšnje mrtvišče. Ker je vsako leto predpustni četrtek za vso tukajšnjo faro slovesen praznik v počastenje sv. R. Telesa, bilo je ljudstva toliko skupaj zbranega, da je bila med ss. mašami in molitvami ne le vsa cerkev tesno natlačena, ampak da je morala skoro polovica došlega ljudstva stati zunaj cerkve. Da ljudstvo sploh ni duhovnikom sovražno, kakor liberalubi želé, videlo se je ta dan, zlasti med krepko pridigo gosp. dekana Ribniškega, med katero se je marsikaka solzica po cerkvi utrinila, dasiravno je bil ranjki tukaj le malo poznan. Bival je namreč kot bolestinik le nekaj tednov pri svojem bratu. Da je imel ranjki obilno prijateljev, vidilo se je tudi zdaj, ker so prišli duhovni tovarši od daleč, celo od meje Štajarske iz Zagorja, Novega mesta, K očevja, Loža itd., da bi njemu, ki jih je z izvrstnim svojim petjem nekdanj razveseljeval, nad grobom zapeli zadnjo zalostinko. Bog mu daj tam med angeljskim petjem uživati nebeško veselje!

Iz Kropce, 4. februarja. (Kroparski cigani.) Odgovor na dopis z Gorenjskega v št. 10 „Sl.“ od 17. jan. t. l. Gledé kroparskih cigánov, je podpisano županstvo slavnemu c. k. okr. glavarstvu v pojasnenje odgovorilo sledeče: Leta 1785, 12. avgusta je bil v vasi Brezovci Ovšiške fare v neklih vsvilih ali skednju od neke ciganke rojen otrok z imenom France, čigar oče je bil Martin Raihard, mati pa Marijana Tiberin. Ta otrok France je bil potem k sv. krstu prinešen v Kropo (in se ne ve, zakaj ne v Ovšiše, v katero faro spadajo Brezovčani) ter je bil tudi tukaj krščen.

Zarad tega, ker je bil tukaj krščen, dasi ne rojen, so poznejši gosposke odločile, da France Raihard spada k kroparski srenji. France Raihard je že zdavnej umrl, in nikdar več kak cigan tukaj ni bil rojen ali krščen, vendar pa se hoče vsa druhal ciganska kot tukej domača proglasiti, dasi nismo nobenega kot tukajšnega srenjčana sprejeli. To so resnične natančnosti, na ktere se sl. c. k. okrajno glavarstvo zamore zanašati, in ki naj te ciganske druhal v njihove rojstne kraje odpošlje, da naj tam delajo, ako pa delati nočajo, naj jih v posilno delavnico spravi. Iz vsega tega bralci „Slovenca“ lahko razsodijo, s kakšno pravico se omenjeni vlačugarji imenujejo kroparske cigane, in da nimajo nobene pravice tukaj, ne po rojstvu, ne po sprejemu v tukajšno srenjo.

Matija Pirc m. p.
župan.

Fort. Varl m. p.

Iz Vipave, 6. februarja. Tudi naša čitalnica je obhajala spomin našega prvega pesnika in prvaka na slovstvenem polji, kar se je dalo slovesno pri obilno napolnjeni dvorani

Govor, kojega nam je sestavil naš prečastiti predsednik, bil je izvrsten na vse strani, ter je močno ustrezal občinstvu. Tudi igri, posebno prva, ste se vršile tako gladko, da je bilo res pravo veselje ji poslušati, za kar se imamo še posebno zahvaliti neutrudljivi požrtvovalnosti blage gospodičine Julijanijeve, ktera nam je že mnogokrat iz zadreg pomagala; Bog jo živi!

Samo nekaj smo z žalostnem srcem pogrešali pri svečanosti Vodnikovi, kakor tudi pri družih prilikah — namreč lepega narodnega petja. Človek mora nehoté z ranjim dr. Tomanom vsklikniti:

„Kje so časi, kje so dnovi,
Ko smo Slave mi sinovi“
V Vipavi pevali!?

Da, časi krasnega petja so izginili skoraj popolnoma z g. Hribarjem. Potem prišel je še pogubni bratovski razpor z novo učiteljsko čro, ter zadušil do malega prej tako sloveče vipavsko petje. Res, da se tu pa tam še kak posamni slavček oglasi, a ni ga voditelja, da bi jim strune vbiral, ter jih zopet združeval.

Vreme imamo tu prekrasno, oziroma gorko, kar je velika dobrota božja; kaj bi sicer vbogi težaki začeli, ker vlada splošno pomanjkanje? Tako si pa vendar tu in tam pri premožnejših posestnikih kak sold za polento — prislužijo. Bog daj, da bi nam to leto bilo bolj ugodno, ko preteklo, kajti še eno tako, in naš kmet bo popolnoma ob tla; že letos, gre marsikteri volič ali krava iz hleva, da se poravnajo davki, ki se strogo in brez odloga iztirjujejo; kaj bi bilo še le potem!

Iz okolice ptujske, 4. februarja. (Krščanski nauk v šolah.) Povej, povej, ljubi „Slovenec!“ svojim bralcem, kako srečna je naša Avstrija, ker ima tam gori na Dunaji svojega prvovladiko in višjega nadškofa črez vse druge, ki skrbno ukaz za ukazom razpošilja po vsej svoji vladikovini, presrečni Cislajtaniji, najrajši, se ve, da o šolskih zadevah. Uni dan smo brali v naših listih, kako da katehetom predpisuje: kedaj, kako dolgo, s čigar dovoljenjem itd., da smejo otroke pripravljati na prvo sv. spoved in prvo sv. obhajilo. Nekoliko časa poprej pa je z ukazom dne 30. sept. 1876 br. 17932 (dež. šolski svet dne 14. okt. 1876 br. 6188) prepovedal J. Deharbov veliki katekizem, rekši, da se ima nemudoma odpraviti, ko bi se kde v šolah rabil. So pač srečni naši škofje, ko njih Dunajski varuh tako lepo vse za-nje opravlja in oskrbljuje! Škoda, da še pastirskih listov za postni čas sam ne spisuje. — Vam g. vrednik! je gotovo znan tisti paragraf šolskih postav, ki določuje, da vse zadeve kršč. nauka in bo-gočastja nadzorujejo edino le predstojniki dotičnih veroizpovedanj? Kako se že glasi? Radovedni smo, ali se bodo gospodje, katerih se ta stvar dotika, kaj ganili — kali?

Iz Kostanjevice, 10. februarja. — Novica žalostna, ali, žali Bog, prav resnična! Ravno kar so iz Jesenic, dolenske fare, pripeljali žandarji 18 let starega pobalina, kateri je 8. t. m. na Jesenicah ubil 50 let starega moža, ter ga oropal. Vzel mu je škornje in nekaj denarja blizo 10 gld. Pravi, da ga je zato umoril, da je nove črevlje dobil. Vprašali smo ga, ali mu je vendar kaj žal, da je to storil, pa ošabno je odgovoril, da prav nič ne. Jeseniški žandarji so rekli, da je že od nekdanj hudobnež, in da je svoje sestre, ko jo je pretepal, oko izbil, da je sedaj slepa. Tudi svojo mater je že marsikterokrat pretepal. Zgodaj začne žgati, komur kopriva je mati!

Iz Reke, 10. februarja. (Poskušen dvoumor in samoumor.) Pustni čas skoro

nikjer ne mine brez slabih nasledkov; kedar namreč človek živi preveč v razkošnem veselji, se lahko dogodi, da prekorači vse mere od natore postavljenega mu zakona, da pozabi celo svojo dostojnost ter se prijednači popolnem brez pametni životinji. Taka izgubljena sirota je vredna pomilovanja in sočutja. Živel je na Reki nekovi Luigi Rizzoto; bil je oženjen pa zaradi njegove zakonske nezvestobe popustila ga je bila žena. Sicer je bil marljiv človek, ter na pol kipar, ki je za raznih bark sprednje dele izrezljeval vsakovrstne dekoracije. Poleg vsega tega zahajal je k hčeri neke tabakarice ter ž njo imel nekakošno zvezo. Mati in hči ste se ga naposled vendar tudi naveličale in ste ga hotele, ali samo dražiti ali se ga do dobra znebiti, to Bog vedi. Ko je bil v torek 6. t. m. v gledališči maškeraden ples, nagovori mati hčer, da naj gre in naj z drugim katerim pleše. Ves srdit omenjeni človek opazi, ter se zaroti, da se hoče nad materjo in hčerjo osvetiti. Druze predpoldneva stopi razjarjen v trafiko ter najprvo mater, a pötlér tudi hčer z nožem zabóde, naposled pa izvleče revolver in se dvakrát ustrelí. Mati se takoj zgrudi v nezavesti, hči še malo ostane, dokler se tudi ne zgrudi, morilec pa jedva dihajoč omahne in pade na tla. Mestna gosposka dala je vse tri nemudoma prenesti v bolnico in je zapečatila njega ime-tek. Morilec še sicer živi, a ni upanja, da bi kedaj še travo tlačil, stara tobakarica tudi ne bode dolgo živela, hčer njeno pa, kakor govore, izpustili bodo v nekoliko tednih ozdravljeno iz bolnice. To je žalosten plod naše žalostne dobe.

Reški.

Domače novice.

V Ljubljani, 13. februarja.

(Slovensko gledišče.) Burka „Čevljar baron“ ni napolnila gledišča tako, kakor prejšnja leta; galerija je bila pač dobro polna, a lože in parterre pa ne, kar ima pa svoj vzrok gotovo le v pustnih veseljah, ki zdaj druga drugo podé. Igrala se po vsem ni dobro, le gospa Odijeva, gosp. Kajzelj, gospica Podkrajskova in deloma gosp. Trnovec so s svojimi nalogami moléli izmed drugih, gosp. Kajzelj je bil v nekterih prizorih tudi res komičen in vzbujal veselost na galeriji. Drugo igranje je bilo mlačno, zbori negotovi, „ljudstva“ na odru premalo, kar ne hvali posebno režije. Ali se tudi na odru mora poznati tako predpustni čas, o katerem so ljudje podnevi — zaspani?

(Maškerado) napravi, kakor vsako leto, drevi „Sokol“ v gorenjih prostorih ljubljanske čitalnice. Priprave obetajo prav krasno in živahno pastno zabavo.

(„Tagblattovo“ svarilo.) Znano je, da je na Dunaju vsled kraha propalo mnogo od vstavercev ustanovljenih bank in denarnih zavodov. Zgube osleparjenih ljudi so znašale na milijone in milijone goldinarjev, proti katerim so zgube, ki so nas „Slovence“ zadele vsled propada banke „Slovenije“, kakor kaplica proti polnemu vedru. „Tagblatt“ modruje, da ljudem, ki so to zakrivil, ni več zaupati. Naj si tedaj ljudstvo naše zapomni tičke, ki so širokoustno preslavljalí gospodarski napredek dobe liberalne, in naj jih v prihodnje, zlasti pri srenjskih, okrajnih, deželnih in državnih volitvah ne posluša, ampak naj jim posveti kakor zaslužijo.

(Pogorel) je v soboto 10. t. m. neki kozolec blizo Šrajevega mlina na Glincah.

(Kakšno lastnost mora imeti načelnik šolskega sveta?) V „Tagblattu“ se nekdo iz Krškega

jezi, da g. Hočevnar ni bil izvoljen za načelnika krajnega šolskega sveta. In kaj menite, zakaj dopisnik za g. Hočevnarja reklamira to čast? Je-li najbolj inteligenten, ali najbolj učen, ali v šolskih zadevah najbolj izurjen? Kaj še! Na to se je pač gledalo nekda, ko se je šopirilo mračnjaštvo, sedaj pa tega ni več treba, sedaj je g. Hočevnar najzmožnejši za načelnika krajnega šolskega sveta, ker je najbolj — bogat!

(„Tagblatt“ ima prav.) Naš spis, v katerem smo spodbijali razloge za podučevanje nemščine na naših ljudskih šolah, je „Tagblatt“ tako razjaril, da nam v štev. 32 odgovarja vvodnim člankom, v katerem nam očita, da smo prezrli zrno omenjenega članka in se ozirali le na malenkostne reči, ki nam ugajajo. „Tagblatt“ ima prav; ko smo omenjeni članek pisali, res še nismo vedeli, kaj je zrno Žvokelj-novega spisa v „Laib. Schulzeitung“, pa v zadnji številki „Slovenca“ smo to zmoto popravili in občinstvu razodeli pravi pomen omenjenega članka. „Tagblatt“ pa bi se menda ne bil tolikanj vnel za ribniškega učitelja, če bi neka posebna osoda ne bila hotela, da je „Narod“ ravno tisti dan razkril skrivnost omenjenega članka, ko ga je turški list tako gorko zagovarjal.

(Pred tukajšno porotno sodnijo) stal je 9. t. m. Jakob Štupnikar, ki je bil pred nekimi meseci ubil neko žensko v Bitnem, kakor smo tedaj v „Slovenca“ poročali. Porotniki so ga enoglasno razbojnega umora (Raubmord) krivega spoznali in deželna sodnija ga je obsodila k smrti na vislice. — V četrtek 15. t. m. bode obravnava proti odgovornemu vredniku „Sl. Naroda“, gosp. Jurčiču, katerega kamniški zdravnik Saurau toži, da mu je z nekim dopisom iz Kamnika vzel vse zaupanje pri ljudeh, tako da sedaj nobenega zasluzka več nima.

(K smrti na vislice) obsojen je bil večeraj od porotne sodnije tudi človek, ki je nedavno pri sv. Križu poleg Turna ubil lastno dete.

Razne reči.

— V Celovcu so pretekli petek malo pod mestom v potoku našli truplo ondotnega starega in sploh spoštovanega licealnega knjižničarja Bretterkieberja. Jeli temu vzrok nesreča ali hudobija, se doslej ne vé.

— O besedi „budget“ ima pariški „Figaro“ to-le razlago: „Budget“ prihaja iz francoske besede „pochette“ (mavhica, taška, torbica), katero so Angličani si prilastili in jo izgovarjajo „počet.“ Iz Francije prišla je beseda ta v Anglijo, kjer je dobila sedanji pomen in od tod vrnila se je v novi obliki v Francijo kakor „budget“ (būdže.) Vradni določek njen se glasi: „Budget“ je zaznamek, v katerem se nahajajo deželni izdajki in prejemki, stroški in dohodki, torej po slovenski stroškovnik, česki rozpočet.

— Madjarski študenti so v četrtek popoldne z Lloydovim parnikom iz Carigrada prišli v Trst. Parnik pa ni smel v luko, ker so se bali velikanskih demonstracij. Vse male ladije, vse čolne so bili demonstranti najeli, da bi se bili naproti peljali parniku, ki se je imel na vladno povelje zunaj luke sem ter tje voziti, da vtrudi demonstrante. Na večer so jih prav na tihem spravili z ladije na kolodvor, ki je bil od policajev zavarovan. Turški softovi so o slovesu madjarskim dijakom podali posebno čestitko ali adresu, v kateri Madjare imenujejo svoje prijatelje in brate. „Prvi naslov našega cesarja, pravijo, viši negonaslov padišah ali sultan, je naslov hunkjara

„vodja Hunov“. Kedar so se norški ljudje te dni že menili, da nas poženo v Azijo, ste se nas vi spomnili. V nesreči spozna človek prijatelja. Kakor Poljsko, razdeliti so hotli Rumelijo. Za bolnega moža nas smatrajo, toda Osman vstajajo in se prikazujejo v moči, katero so imeli v dobi največjega bleska svojega zgovinskega. Carigrada ne dobijo nikdar. Naj živi polmesec naš, naj živi naša jutrenja danica! Drevo, katero je vcepil naš Osman, vzvišeno drevo to še ni razvilo krone svoje, še ni razprostrlo najdalje svojih vej itd.“

— Poturčil se je filozof E. Hartmann in je že povzdignjen na čast ulema. Kdo je bolj smešen, Hartmann ali njegov bog? poprašuje „kat. List Zagreb.“

Poslanica.

Trudim in ubijam se že 34 let z odgojo in javnim podučevanjem ljube naše mladine v ljudski šoli, ter se učim potrpeti, a na lažnjivo objavo v „Tagblattu“ v št. 21 si ne morem kaj, da bi č. občinstvu reči ne pojasnil in mu resnice o tej stvari ne razodel. Učitelji tukajšnje šole smo res „Tagblattu“ poslali odgovor na njegov dopis iz Ribnice ter omenili, da nič ne vemo o teroriziranju po naši častiti duhovščini, da si pa tem bolj prizadevamo vstrezati tirjatvam novik šolskih postav. Rekli smo dalje, da gg. duhovnom nismo nikoli bili „Pfarrhofsdiener“, ampak da smo vedno v lepi slogi in prijaznosti ž njimi živeli in bodemo še, ako Bog da, ker dobro vemo, da nesloga ali prepir med učitelji in duhovščino, ktera se tudi veliko trudi s šolo, pelje v pogubo, kar naj si lažnjivi dopisun k srcu vzame! Tega našega sostavka pa „Tagblatt“ ni hotel natisniti, ampak se je v listu od 3. t. m. poslužil izrazov, kakoršnih ribniški učitelji nikdar pisali nismo, in ktere je tudi „Slov. Narod“ v 31 štev. v žalost našo posnel. Le mir, mir! V Ribnici, 10. februarja 1877.

Vodstvo ljudske šole.

Opazka vredništva. Izjave „Tagblattove“ omenili smo tudi mi v zadnji številki „Slovenca“, ker pa vodstvo šole ribniške dobro poznamo, zdelo se nam je tako neverjetna, da smo „Tagblattu“ povedali, da bi bil gotovo vstregel učiteljem in prebivalcem ribniškim, če bi bil namesto odlomka objavil celo pismo gg. učiteljev, katero je „Tagblatt“ po tem takem res po svoje zvil.

Eksekutivne dražbe.

15 febr. 3. Fr. Meze iz Broda (2130 gld.) v Logatecu. 3. Ant. Rožanc iz Cirknice (2690 gld.) v Logatecu. 3. Ant. Kovač iz Grahova (1505 gld.) v Logatecu. 3. Lovro Lukan iz Rovt (3218 gld.) v Logatecu. 3. Fr. Švigelj iz Jezera (1444 gld.) 3. Lovšč iz Dolenje vasi (1167 gld.) 2. Bal. Juvančič iz Mavnice (1207 gld.) vse v Logatecu. 3. Marija Poje iz Laz (440 gld.) v Kočevji. 3. Pet. Šercer iz Jirgern (989 gld.) v Kočevji. 3. Mih. Mlinec iz Natavza (560 gld.) v Kočevji. 3. Jos. Zaje iz Budstne vasi (620 gld.) 3. Jos. Mesoječe iz Kerke (565 gld.) 3. Mih. Bižek iz Gaberja (672 gld.) 3. Ana Gorša iz Kerke (645 gld.) vse v Rudolfovem. 3. Jan. Sešman iz Zagorice (170 gld.) v Radolici. 2. And. Janež iz Visgarna (1000 gld.) ondi. 2. Mariju Hrast iz Zatičine (1800 gld.) ondi. 3. Jan. Nadrah iz Višnje gore (1617 gld.) v Zatičini. 2. Fr. Stermole iz Breza (610 gld.) v Zatičini. 2. Marija Založnik iz Sterževa, v Kranji, 2. Ferd. Sever (1529 gld.) v Mokronogu.

16. febr. 3. Jan. Pavličič iz Brezji (300 gld.) v Černomlji. 3. And. Kovačič iz Smerja (2150 gld.) v Bistrici. 3. Št. Zidar iz Češnjevca v Radolici. 3. Ivo Kastele iz Kermačine (3955 gld.) v Metliki. 3. Jos. Valenčič iz Ternova (250 gld.) v Bistrici. 3. Jos. Radmelj iz Podklanca (500 gld.)

v Černomlji. 3. Fr. Surgalič iz Grublja (870 gld.) v Kostanjevici. 2. Jos. Udovič iz Bač, v Bistrici. 2. Ant. Žnidaršič iz Bistrice (14350 gld.) ondi. 2. Josef Zadel iz Derskovec (1030 gld.) v Bistrici. 2. Marij Kerum iz gor. Košana (560 gld.) v Postojni. 2. Fr. Mratovš iz Podgriča (511 gld.) v Vipavi. 2. Jos. Vidigoj iz stare Pušice (1955 v Postojni.

Umrlí so:

7. febr. Maks. Braun, cukrar, 27 l., v sled prehlajenja. Jurij Lampič, berač, 43 l., in Lenka Vidmar, gostinja, 52 l., oba za jetiko. Antonija Vovk, tesar, ž., 58 l., za drisko.

Loterijske številke 20. jan.

V Lincu: 28, 12, 63, 45, 88.
V Trstu: 69, 88, 44, 49, 67.

Telegrafične denarne cene 12. februarja.

Papirna renta 63. — — Srebrna renta 68.35 —
Zlata renta 74.35. — 1860letno državno posojilo 111.20
Bankina akcija 839 — Kredična akcija 148.20 — London
123. — — Srebro 114.50. — Ces. kr. cekini 5.87 — 20-frankov 9.83.

Zahvala.

Velečastiti duhovščini vnanji in domači, vsej gospodi ribniški kakor tudi prebivalcem fare ribniške in sodražke, ki so 8. t. m. v tako obilnem številu mojega preljubega brata

Leopolda Klinarja

spremili k večnemu počitku, ter meni in žalujočim sorodovincem razodeli svoje sočutje, ki nam je bilo po prebitki zgubi, ki nas je zadela, v veliko tolažbo, v svojem in svojih sorodovincev imenu izrekam najprisrčnejšo zahvalo.

Od Nove Štifte pri Ribnici, 10. februarja 1877.

Karl Klinar,
duhovnik.

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo na življene v Londonu.

Sedež podružnice za Avstrijo je na Dunaju, Opernring štev. 8.

Aktiva društva znašajo nad	53,000.000	frak
Letni dohodki na premijah in obrestih 30. jun. 1875	11,851.351	„
Za zavarovanja na življenje in odkupljenja je društvo od vstanovitve (1848) izplačalo nad	62,000.000	„
V zadnji 12 mesečni dobi se je društvu stavilo za novih ponudeb, in v zadnjih 21 letih stavljene ponudbe zdaj skupaj znašajo več ko	720,000.000	„

Razglede in vsakotera pojasnila daje zastopništvo za Kranjsko, Koroško in Spodnje Štajarsko v Ljubljani pri gosp. **Valentinu Zeschko-tu**, agenti po deželi in podružnica za Avstrijo (66—10)

na Dunaju, Opernring št. 8.

Pijančevanje,

tudi brez vednosti dotičnega človeka, odpravljam nevtogoma in tako gotovo, da se človeku pristudi. Zahvalnih in pohvalnih pisem imam veliko. Komur je treba, naj se pismo obrne do **Th. Konetzky**, Droguehandlung in Grünberg in Schlesien. (5—5)